

Innspill til felleskoleutvalget

Lærerutdanningene må være attraktiv og krevende, og førstegangssøkere må være hovedfokuset for rekruttering. Vi ser i dag at det er mange veier til læreryrket, du kan ta desentralisert lærerutdanning, samlingsbasert, nettbasert, praktisk pedagogisk utdanning (PPU), heltidsstudier, deltidsstudier og nå lanseres prøveprosjekter på andre alternative lærerutdanninger. Det er ikke slik at lærerutdanningene har fått mer ressurser til alle disse alternative utdanningene, men utdanningene må finansieres. Hvem går det utover? Heltidsstudenten. Derfor er det viktig at man nå satser på rekruttering blant unge og på gode campusbaserte fulltidstilbud.

For Lærerstudentene er det viktig at lærerutdanningen skal være attraktiv og krevende. Vi ser at flere knytter nedgangen til søkertall i lærerutdanningene i skolen til lengden på utdanningene. Det lever ett inntrykk av at unge skremmes av tanken på en faglig krevende femårig-integrertmaster. Dette stemmer ikke. Hvis man ser på studiene med flest søkere hvert år er det de lange, krevende utdanningene som juss, odontologi og medisin som ligger øverst. Realiteten er at unge førstegangssøkere står i kø og tar opp fag for å komme inn på lange, krevende profesjonsutdanninger dersom profesjonen er attraktiv.

Så leser vi i dokumentene om lærerrollen at det ikke finnes forskning som viser at lengden på en lærers utdanning har noen innvirkning på elevens læring. Samtidig kan vi lese at læreren har størst betydning av de skolerelaterte faktorene i levers liv. En annen viktig faktor som trekkes fram er lærernes faglige kompetanse og kunnskap. Det påpekes også at skolen har blitt mer kompleks og klasserommene har mer sammensatte utfordringer enn før. For Lærerstudentene er det viktig å påpeke at selv om vi ikke kan dokumentere at lengden på utdanningen har innvirkning for elevens læring så trenger vi en femårig lærerutdanning for å ha tid til at vi lærerstudenter skal få kompetansen vi trenger. Ser man det i sammenheng med dybdekunnskap i fag så er lengden på utdanningene og en implisitt suksessfaktor.

Vi ønsker også å løfte et spørsmål til utvalget, som vi mener utvalget bør ta stilling til: Med nye alternative lærerutdanninger som skal ivareta lokale behov og med en felles rammeplan som skal tilpasse lokale forhold, hva sikrer en *nasjonal* felleskole? Vi ser et økende søkelys på lokale tilpasninger og man reduserer krav for å tilpasse til lokale forhold. Hva er det da som ivaretar fellesskapet i fellesskolen? Lærerstudentene mener at dette er helt nødvendig for utvalget å drøfte. En viktig diskusjon er hvordan begrepet om fellesskolen går på tvers av opplevde behov for lokale tilpasninger, og på hvilket nivå disse bør være på.

Vi er enig i mye av det som står i dokumentet om lærerrollen og mener dette er et godt dokument. For Lærerstudentene så er det viktig å påpeke at læreryrket er et komplekst yrke hvor man jobber med mennesker. Det betyr at man aldri er ferdig utlært og mange av situasjonene man står i handler om skjønn. Da må man ha med seg en forskningsbasert verktøykasse. Fordi en lærer står ovenfor tusenvis av valg, og ingen har et fasitsvar. Det handler om profesjonsbasert utøvelse av skjønn som bør støttes opp under av god kompetanse til å lese, vurdere og anvende forskning.

En viktig del av utviklingen av verktøykassen vår er at vi som studenter får møtes på campus, snakke sammen og reflektere i fellesskap – sånn som man jobber i yrket. Hvis vi ønsker å rekruttere og beholde lærere i yrket må også utdanningen være krevende og kompleks – sånn som yrket.

Det har vært bred enighet om viktigheten av veiledning av nyutdanna lærere, men dessverre har rammene for veiledning blitt svekket de siste årene. For det første så har lærerne fått dårligere vilkår og finansiering for videreutdanning. Dette fører til at færre får mulighet til å få formell veilederkompetanse. I tillegg er de midlene som har vært øremerket til veiledning for nyutdannede lærere flyttet inn i kommunerammen. Da er det opp til de ulike kommunestyrene å prioritere at de pengene skal gå til veiledning nyutdanna lærere. Det vet vi er vanskelig, og det kuttes allerede i tilbudet. Vi får signaler for kommunepolitikere som er enig i at veiledning for nyutdanna lærere er viktig, men det er en vanskelig prioritering å forsvare mot alt annet i kommunen. Vi er derfor bekymret for at færre og færre nyutdanna lærere vil få veiledning.

Gjennom veiledning fortsetter man å utvikle verktøykassa og refleksjonsevnen i fellesskap med en veileder. I tillegg vet vi at lærere med veilederkompetanse, og en systematikk rundt veiledning, fører til at profesjonsfellesskapet får nye måter å utvikle sin felles praksis og at det bidrar til at nyutdannedes særegne kompetanse og «ferske» fagkunnskap blir mer anerkjent. Veiledning er og en viktig faktor for å bidra til at de utfordringene mange nyutdannede opplever, ved at nye lærere får støtte til å reflektere rundt hvordan håndtere deler av det å være lærer som ikke dekkes godt nok i utdanningen: Skole-hjem samarbeid, tilpasset opplæring og mye mer.